

AAP-UNDERSØKELSEN

OKTOBER – NOVEMBER 2023

De kritiske spørsmål NAV ikke kan svare på

En AAP-undersøkelse utført av

AAP-aksjonen.no

Gi oss tryggheten tilbake

Innholdsfortegnelse

Bakgrunn for AAP-aksjonen nye AAP undersøkelse.....	3
Gjennomføring av undersøkelsen	4
Metode.....	5
En kort oppsummering	5
Spørsmålene med sine svar.....	6
Har du gått på AAP i 3 år eller mer?.....	6
Hvor gammel er du?	7
Hvilket kjønn er du?.....	8
Har du i dag inne søknad om AAP som ikke er ferdig behandlet?	9
Har du stått, eller står i dag, uten løpende ytelse (AAP) mellom to AAP løp?	10
Dersom du har søknad om AAP inne i dag som ikke er ferdig behandlet, hvor lenge har du ventet på svar?	12
Hvor mange AAP løp har du hatt - ikke medregnet det AAP løpet du er i pr dags dato?	13
Spørsmål om arbeidsrettede tiltak	14
Har du vært i arbeidsrettet tiltak?	14
Dersom du har vært i arbeidsrettet tiltak, hvor mange har du vært i?	14
Dersom du har vært i flere arbeidsrettede tiltak, har alle tiltakene kommet frem til samme konklusjon og vært samstemte om at din arbeidsevne har vært nedsatt med minst 50% til alle yrker?	15
Gjennom ditt/dine AAP-løp har du på grunn av sykdom/skade vært forhindret fra å delta i arbeidsrettede tiltak?	16
Dersom du ikke har vært i arbeidsrettet tiltak, vet du hvorfor dette ikke har vært aktuelt å forsøke i ditt tilfelle?	16
NAV - AAP løpet – overgangen til uføretrygd.....	17
Tenk tilbake på det siste AAP løpet du fullførte, hvor mange veiledere hadde du?	17
Opplever du at NAV trenerer saken din og aldri blir helt fornøyd med utredning, behandling og arbeidsavklaring?.....	18
Har du søkt på uføretrygd?	19
Dersom du har søkt uføretrygd flere ganger, hvor mange ganger har du søkt og fått avslag? .	19

Bakgrunn for AAP-aksjonen nye AAP undersøkelse.

I mai 2019 publiserte vi *Hjelpen som forsvant. Fra syk pasient til enda sykere klient.* (<http://bit.ly/AAP-poll-rapport>).

Det som kom frem i denne undersøkelsen var blant annet at AAP mottakere allerede i utgangspunktet sliter økonomisk da de går ned til 66% av tidligere inntekt.

Tilliten til NAV blant AAP mottakere var svært lav. Seks av ti var misfornøyd med etaten. Vi avdekket også at helsevesenet og NAV sviktet AAP mottakere og at arbeidslinjen ikke har stort for seg for mange, da de er for syke for arbeidsrettede tiltak.

Vi avdekket også at åtte av ti som mottok arbeidsavklaringspenger svarte at økonomisk usikkerhet og prosessen med NAV i stor grad eller i svært stor grad var sykdomsforsterkende. AAP mottakere ble sykere av prosessen med nav og den økonomiske usikkerheten.

Vi har fått fjernet loven om karens, men enda ser vi at vi har en lang vei å gå før vi kan si oss fornøyd med hvordan syke og skadde mennesker blir behandlet i NAV systemet og samfunnet for øvrig.

Vi vet at mange av de forhold vi avdekket i 2019 fortsatt er til stede. Brukerundersøkelser fra NAV viser også at det er den gruppen som trenger NAV mest som er minst fornøyd. De lave ytelsene og dyrtiden vi er inne i, resulterer også i at flere syke, skadde og uføre sliter enda mer økonomisk. Arbeidsavklaringspengene strekker ikke til de løpende utgifter og mat på bordet.

Det er også kommet ut en studie som viser at etter to år på AAP har menn 8 ganger større risiko for selvmord enn menn i arbeid. For kvinner er risikoen 12 ganger større. Dette er dramatiske tall som også forteller oss mye om hvordan AAP mottakere opplever sin egen hverdag og hvilke belastninger de kan kjenne på.

(<https://www.legeforeningen.no/om-oss/fond-og-legater/allmenmedisinsk-forskningsfond/forskningsnytt/langt-flere-selvmord-blant-mottakere-av-arbeidsavklaringspenger-enn-blant-folk-i-jobb/>)

Vi har igjennom flere e-poster med sine spørsmål til Arbeids- og velferdsdirektoratet stilt en rekke kritiske spørsmål som direktoratet ikke har klart å svare oss på. Vi valgte derfor å lage en ny undersøkelse hvor AAP mottakere selv kunne svare oss på **de kritiske spørsmål**, vi ønsker svar på. Vi vet av tidligere undersøkelse at flere AAP mottakere går igjennom flere AAP løp. En tidligere spørreundersøkelse fra 2020 indikerer at det i snitt tar 7,5 år å bli ferdig avklart til en uføretrygd i NAV systemet.

(<https://aap-aksjonen.no/her-er-beviset/>)

Denne gangen ønsket vi å få en viss oversikt over hvor mange, som til tross for Hurdalsplattformens lovnader om at syke og skadde skal ha en avbruddsfri inntektssikring etter folketrygdloven, allikevel blir stående uten en løpende inntektssikring mellom to AAP løp.

Vi har gjentagende ganger varslet Arbeids- og velferdsdirektoratet og politikere om svikten i arbeidsrutinene til NAV. NAV selv opplever vi at bagatelliserer det hele.

Så hva opplever AAP mottakere selv?

Hvor lenge blir de gående uten en løpende inntektssikring?

Vi har også hatt et ønske om å få svar på hvor mange som søker ett nytt AAP løp etter å ha nådd makstiden på 3 år.

Vi vet at flere må igjennom ikke bare ett eller to AAP løp på 3 år pr. løp, men gjerne flere. Mens lovverket vårt sier at 3 år skal være nok.

Vi er også kjent med at mange må igjennom flere arbeidsrettede tiltak uten at NAV klarer og konkluderer i en AAP sak.

Men hvor mange tiltak snakker vi egentlig om?

Samtidig er vi kjent med at flere får avslag på sin søknad om uføretrygd, ikke bare en men flere ganger, og blir gående i NAV systemet over alt for mange år.

Det er så viktig å få inn noen svar på de kritiske spørsmål så vi kan få de argumenter vi trenger for å få endret lovverket, så det stemmer med den virkeligheten syke og skadde AAP mottakere opplever.

Gjennomføring av undersøkelsen

AAP-Undersøkelsen 2023 ble lagt ut på aksjonens Facebook side i oktober 2023.

På få uker kom det inn svar fra ca. 1000 respondenter.

Undersøkelsen er anonym og det har ikke vært anledning til å kontrollere respondentenes opplysninger opp mot offentlige register eller vedtak.

De fleste spørsmål har vært avkryssing spørsmål, som har gjort det enkelt for oss å analysere svarene. Noen spørsmål har også vært med fri tekst. Dette har gjort at svarene blir mere vriene å analysere, og vi har valgt å kun gå for de svar som har vært tydelige.

Vi i AAP-aksjonen ser at dette kan medføre tilfeller av uriktige svar, dog var hensikten vår å få en indikasjon på hvordan status er i dag for AAP mottakere som har gått på AAP i 3 år eller mer.

På tross av at vi mangler muligheten til å kvalitetssikre om respondentenes opplysninger er korrekte, har vi fått såpass stor respons på vår undersøkelse at vi med god margin kan gi en indikator på våre spørsmål.

Metode

Vi valgte å bruke Microsoft Forms for innsamling av svar fra våre respondenter. Spørreskjemaet hadde en maks grense på 1000 respondenter. Undersøkelsen vår er kvantitativ med kombinasjon av strukturerte og semistrukturerte svaralternativer. Vi som aksjon får henvendelser fra brukere i NAV systemet 24/7 og over tid registrerer vi tendenser våre medlemmer erfarer som vi finner viktig å få et tydeligere bilde på.

Som nevnt innledningsvis har ikke vi hatt mulighet for å kontrollere innkomne data opp mot offentlig registre og vi tar med i beregningen at en viss andel svar avgitt kan være ukorrekt. Dog var formålet vårt med denne undersøkelsen å få en indikasjon på status quo blant AAP mottakere. Vi har ikke kjørt regresjon- eller korrelasjonsanalyse av våre data. Vi håper imidlertid at vår undersøkelse kan vekke interesse for videre forskning rundt AAP løp i NAV systemet.

En kort oppsummering

Over 70% har mottatt AAP i over 3 år.

Over 10% har vært igjennom 4 AAP løp eller flere.

8% som alt mottar AAP har en ny AAP søknad inne.

Over 50% mener NAV trenerer deres AAP sak.

Opp mot 9% har søkt uføretrygd flere ganger og fått avslag.

Over 20% opplever å stå uten en løpende inntektssikring mellom to AAP løp i alt fra 2 uker og oppover. 10% står uten inntekt i 12 uker eller mer.

Opp mot 20% har vært i over 4 arbeidsrettede tiltak, og rundt 5% har vært i 6 til 10 tiltak. De aller fleste svarer at alle arbeidsrettede tiltak har kommet frem til samme konklusjon, med en nedsatt arbeidsevne med minst 50% til alle yrker.

Det er svært få AAP mottakere som ikke skifter veileder flere ganger igjennom et AAP løp. Skifte av veiledere gir ofte liten eller ingen kontinuitet i AAP løpet. Flere forteller at de opplever å begynne på nytt igjen og igjen.

Vår undersøkelse forteller oss at alt for mange AAP mottakere ikke blir behandlet på noen god måte i NAV systemet. Alt for mange opplever strukturell vold og store psykiske belastninger/«terror», ved at de opplever trening av AAP sak i NAV, gjentakende avslag på uføresøknaden og med alt for ofte skifte av veiledere.

Vi har et lovverk som ikke strekker til eller avspeiler hverdagen og virkeligheten til syke og skadde mennesker. Det ligger noen arbeidsrutiner i NAV som ikke blir fulgt og ikke er gode nok, samtidig som ytelsene ikke strekker til et verdig liv.

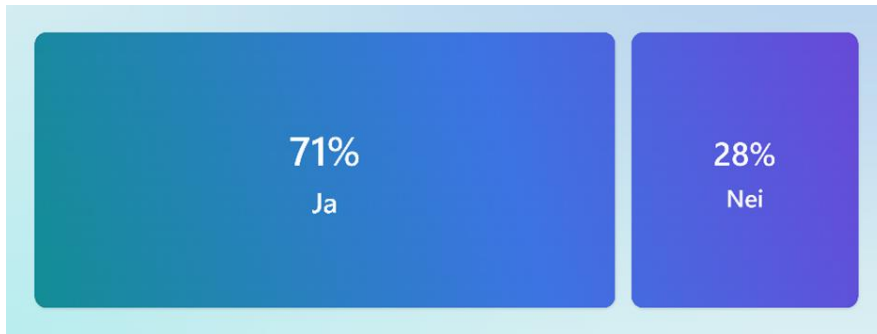
Syke blir ofte sykere i møte med NAV systemet og vi kan ikke se at arbeidslinjen har noen særlig funksjon overfor denne gruppen i NAV.

Spørsmålene med sine svar

Har du gått på AAP i 3 år eller mer?

Ja: 697

Nei: 284

Dagens lovverk sier at 1 år sykemeldt og 3 år på AAP skal holde til å gi en avklaring av helsesituasjon og arbeidsevne.

Unntaksregelen i folketrygdlovens § 11-12 om varighet, gir ikke de sykeste mulighet til å motta AAP ut over 3 år. Det betyr ofte at de sykeste må søke ett nytt AAP løp.

NAV selv kan ikke svare på hvor lang tid det i snitt tar å bli ferdig avklart til en uføretrygd. Vi spurte selv de uføretrygdede i 2020, og svaret vi fikk indikerer at det tar 7,5 år i snitt.

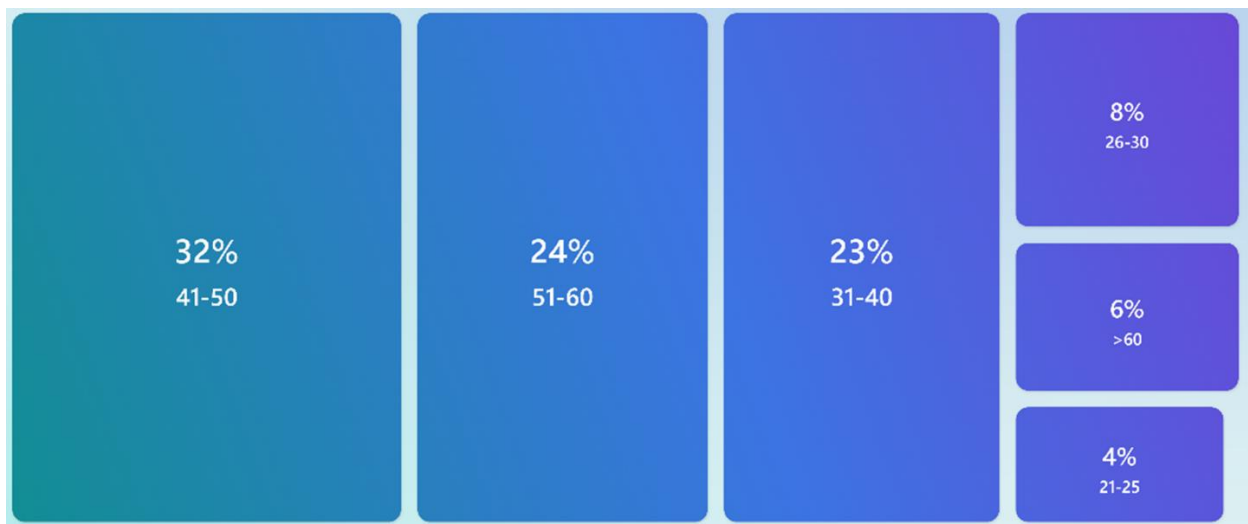
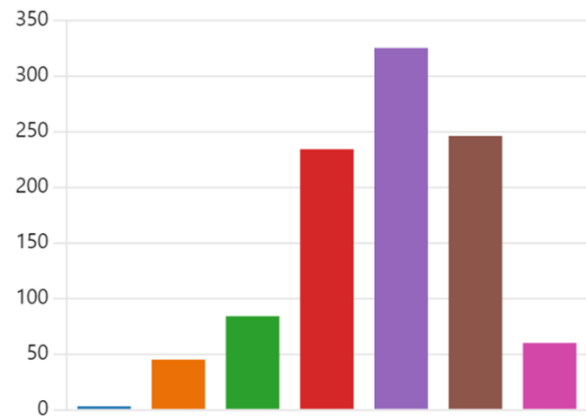
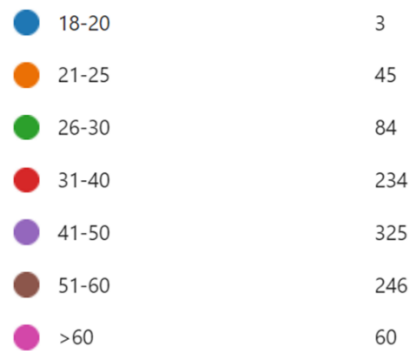
Dagens undersøkelse viser at 71% av de AAP mottakere som har svart opp vår undersøkelse har gått på AAP i 3 år eller mer. Dette må være et tydelig signal til våre lovgivere om at det juridiske rammeverket i Folketrygdloven ikke avspeiler AAP mottakere sin virkelighet. 3 år med AAP er ikke nok, det trengs ofte enda 3 år til eller mer med dagens lovverk og systemer (NAV og helsevesen) før NAV kan konkludere.

Autoimmune sykdommer, muskel og skjelett plager, ME, Fibromyalgi, nevrologiske sykdommer, endometriose (m.fl) kan det ta opp mot 7 år å få stilt riktig diagnose.

Så lenge du ikke har noen diagnose, er under utredning eller behandling kan ikke NAV konkludere i din AAP sak og du blir stående fast i NAV systemet.

Helsevesenet er presset og det er ofte lange ventetider på både utredninger og behandlinger. Dette er forhold som ligger utenfor AAP mottakere og NAV sin kontroll.

Hvor gammel er du?

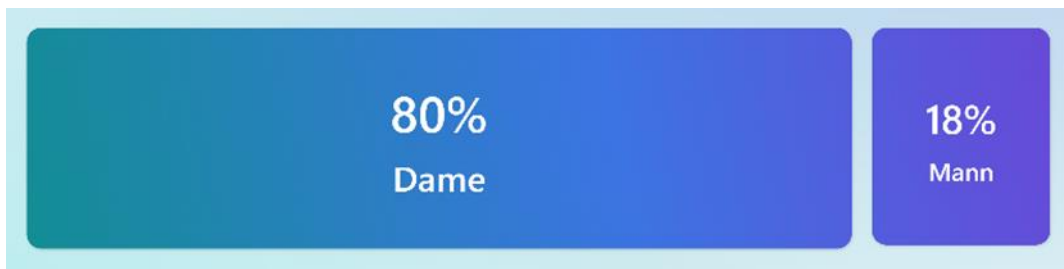
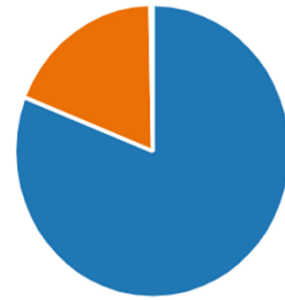

Den største aldersgruppen som har svart på vår AAP undersøkelse er i alderen 41 til 50 år. Så ligger aldersgruppene 31 til 40 år og 51 til 60 år tett på hverandre.

Av NAV sine statistikker er det aldersgruppen fra 50 til 60 år som er den største gruppen som mottar AAP, så kommer aldersgruppen 40 til 50 år tett på (november 2023).

Hvilket kjønn er du?

● Dame	809
● Mann	187
● Ikke-binær	3
● Annet	0

Det er flest kvinner som har svart opp vår AAP undersøkelse. Det er også flest kvinner som mottar AAP.

Vår hypotese er også at flere kvinner sliter mer med NAV enn menn.

I Facebook gruppen AAP-aksjonen er det over 30.000 medlemmer. 71% er kvinner og 29% er menn. Det er flest medlemmer i aldersgruppen 45 til 54 år. Så ligger aldersgruppene under og over ganske likt.

NAV sin statistikk viser at den største gruppen som mottar AAP er kvinner i alderen fra rundt 40 år og oppover til 67 år.

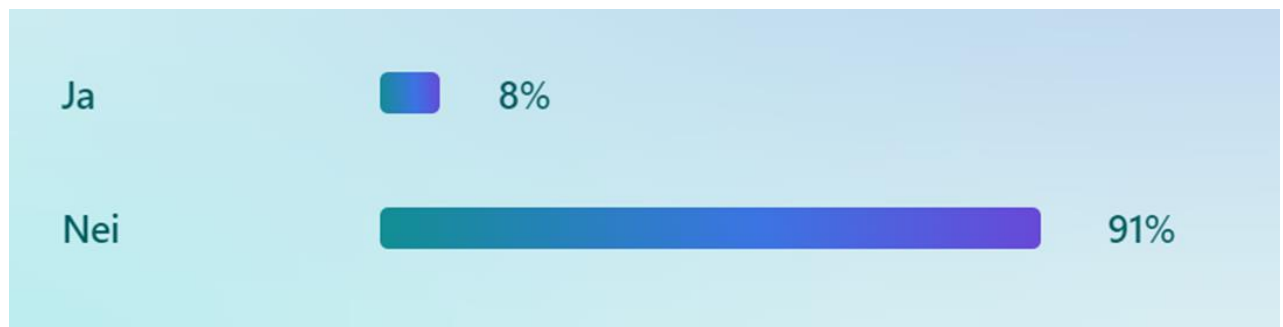
Ut i fra alle de innlegg med spørsmål, personlige meldinger og e-poster som kommer inn til AAP-aksjonen forstår vi også at det er flest kvinner som sliter med å bli ferdig avklart i NAV systemet.

Kvinne helse har ikke vært prioritert innenfor forskning.

Har du i dag inne søknad om AAP som ikke er ferdig behandlet?

● Ja	89
● Nei	908

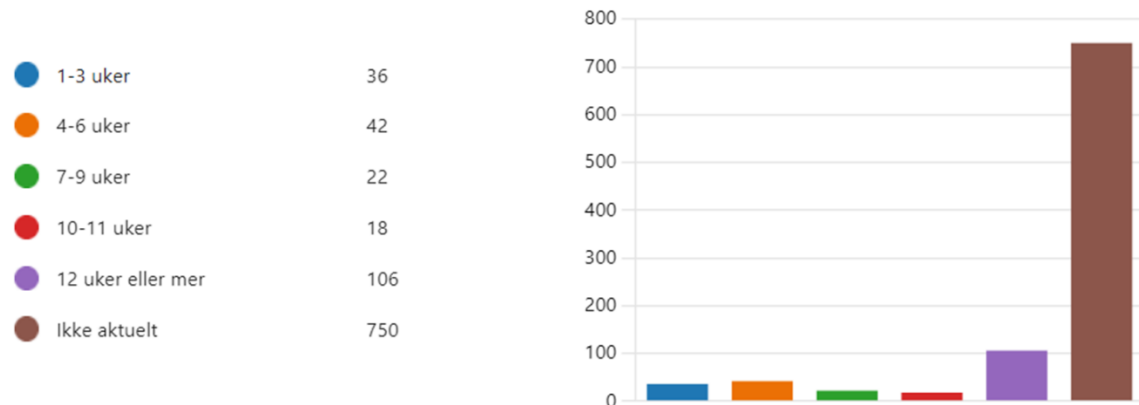

Rundt 8% av de som har svart har en ny AAP søknad inne. Det vil si at 8% er i ferd med å nå sin makstid i det AAP løpet de er i, uten å være ferdig avklart opp mot arbeid og/eller en uføretrygd. De venter på svar på ny AAP søknad som har 13 ukers saksbehandlingstid.

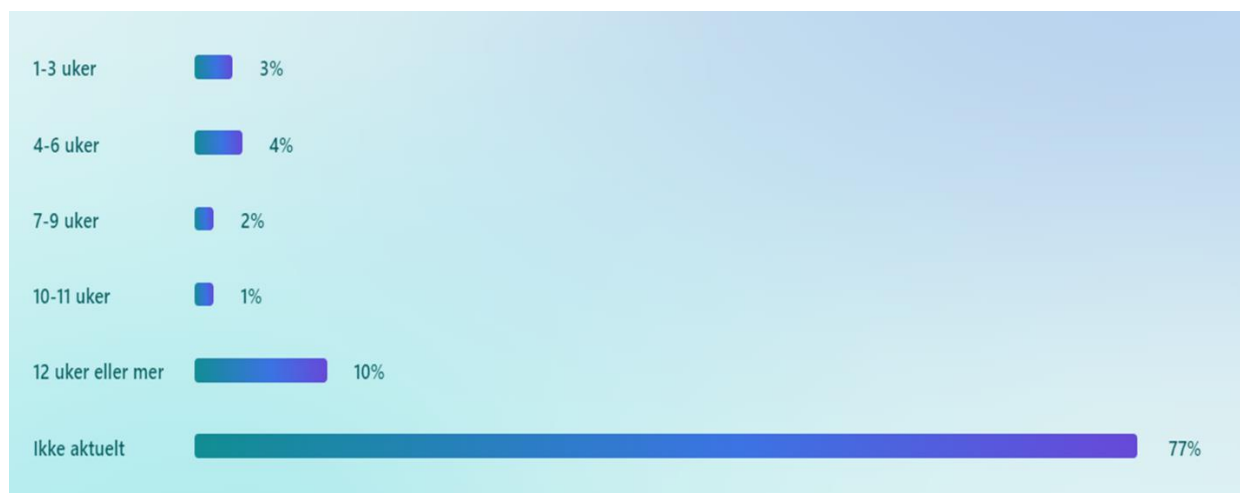
Kan dette svaret indikere at det hver måned er rundt 8% av alle AAP mottakere som har en ny søknad om AAP inne?

Har du stått, eller står i dag, uten løpende ytelse (AAP) mellom to AAP løp?

Du har da gått ut makstiden din i det ene AAP løpet og søkt ny AAP (etter 2021) men det ble opphold i utbetalingene da vedtakene ikke overlappet hverandre. Hvor lenge har du da stått uten løpende ytelse?

Antall uker uten løpende ytelse – prosentvis fordeling

Våre tall viser at 20% av alle som søker et nytt AAP løp står uten en løpende inntektssikring i alt fra noen uker, til over 12 uker. Dette er svært høye tall og dramatisk for de syke/skadde som opplever dette. Særlig med tanke på den dyrtiden vi er inne i.

Vi har igjennom flere e-poster og i møter med Arbeids og velferdsdirektoratet og stortingspolitikere tatt opp problemstillingen siden lovendringen kom sommeren 2022, med at syke og skadde med en nedsatt arbeidsevne blir stående uten en løpende inntekt/ytelse mellom to AAP løp.

Vi er blitt møtt med at dette ikke er et stort problem og at arbeidsrutinen til NAV fungerer godt.

De svar vi har fått inn vitner om at NAV ikke leverer på Hurdalsplattformens lovnader om å «sørge for at personer som mottar arbeidsavklaringspenger får forlengelse dersom de ikke er ferdig avklart fra NAV eller helsevesenet» og med det en løpende avbruddsfri inntektssikring for syke/skadde i NAV systemet.

Vi opplever at arbeidsrutinene til NAV ikke er gode nok og ikke blir fulgt. Det at en som har mottatt AAP i 3 år må søke en ny AAP, og at denne søknaden skal behandles på lik linje som en vanlig AAP søknad - hvor det må innhentes ny legeerklæring og både arbeidsevnevurderingen (AEV) og nytt 14a vedtak etter NAV loven må oppdateres og fattes, oppleves som misbruk av NAV sine ressurser. Vi mener det her må nye og enklere arbeidsrutiner inn.

NAV har heller ikke tall på hvor mange AAP mottakere som går ut sin makstid på AAP uten å være ferdig avklart og må søker ett nytt AAP løp. Dette mener vi er kritikkverdig.

NAV måler ikke konsekvensene av det til enhver tid gjeldene lovverk

Dersom du har søknad om AAP inne i dag som ikke er ferdig behandlet, hvor lenge har du ventet på svar?

Foreløpig behandlingstid	Personer
1-6 uker	41
7-12 uker	20
13-14 uker	6
15-16 uker	1
17-18 uker	4
19-20 uker	2
Opptil 6 mnd.	2
Over 1 år	4
Over 3 år	2

Vi fikk inn 124 svar på spørsmål om respondenten hadde søknad inne som ikke var ferdig behandlet. Av disse var det 82 som kom med relevant svar i forhold til spørsmålet.

En AAP søknad har 13 ukers saksbehandlingstid i dag.

Ca. 2% av de spurte har ventet lengre enn den oppgitte svar tid. At flere AAP søkere også må vente i flere måneder og også år før de får sine rettmessige ytelser på plass, forteller oss at det er noe som virkelig svikter i NAV systemet.

Om det er misforståelser eller mangelfull veiledning, eventuelt andre forhold kan vi ikke her si. Det vi kan si er at dette er kritikkverdige forhold.

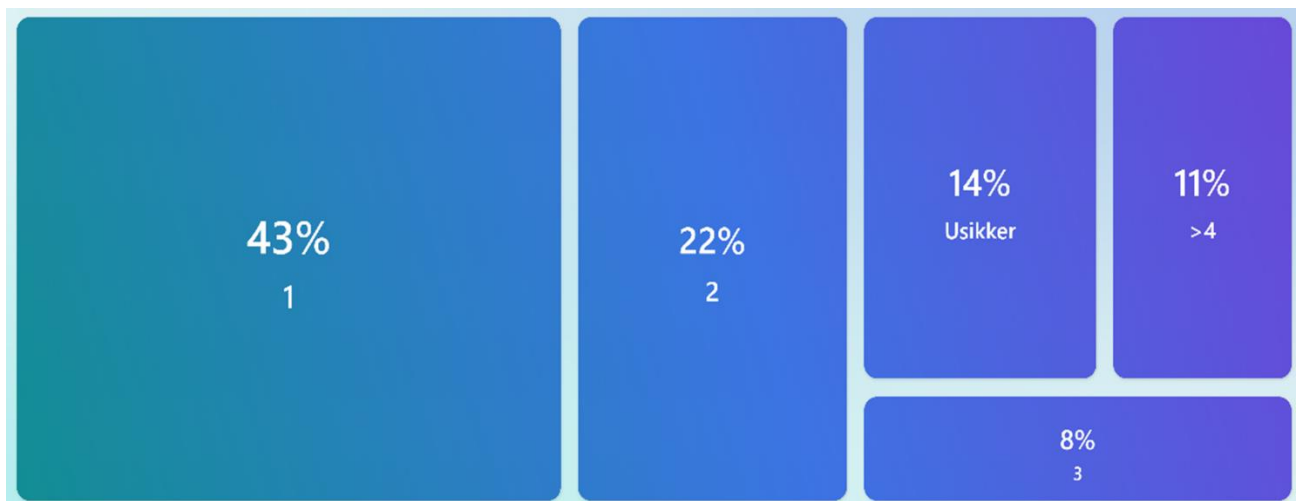
Vi opplever også at saksbehandlingstidene i NAV er blitt lengre, ikke kortere som vi tidligere er blitt lovet.

Hvor mange AAP løp har du hatt- ikke medregnet det AAP løpet du er i pr dags dato?

1	414
2	211
3	80
>4	109
Usikker	139

Antall AAP løp – prosentvis fordeling

Tallene her forteller oss i praksis at det lovverket som i dag er gjeldene, med sin makstid på 3 år ikke strekker til. Virkeligheten som AAP mottakere lever i kolliderer med gjeldene lovverk.

Over 10% svarer også at de har vært i over 4 AAP-løp. Det vil si at de kan ha vært i NAV systemet siden lenge før 2010 og i over 13 år.

Alle har vi samme mål. Vi ønsker at syke og skadde skal avklares raskest mulig mot arbeid og/eller en uføretrygd. For alt for mange syke er det i dag ikke mulig å bli ferdig avklart på 3 år slik lovverket, rundskrivene og arbeidsrutinene til NAV fungerer. Også det pressende Helsevesenet vårt må ta sin del av ansvaret her.

Spørsmål om arbeidsrettede tiltak

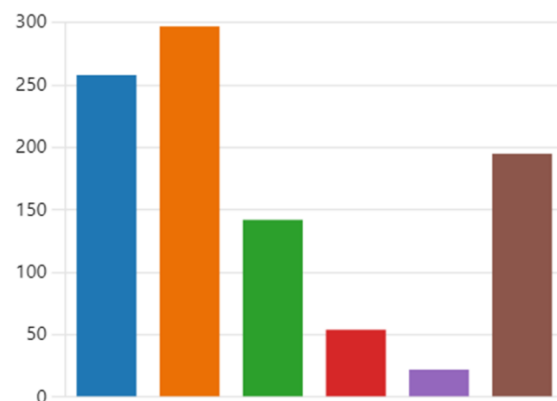
Har du vært i arbeidsrettet tiltak?

● Ja	765
● Nei	232

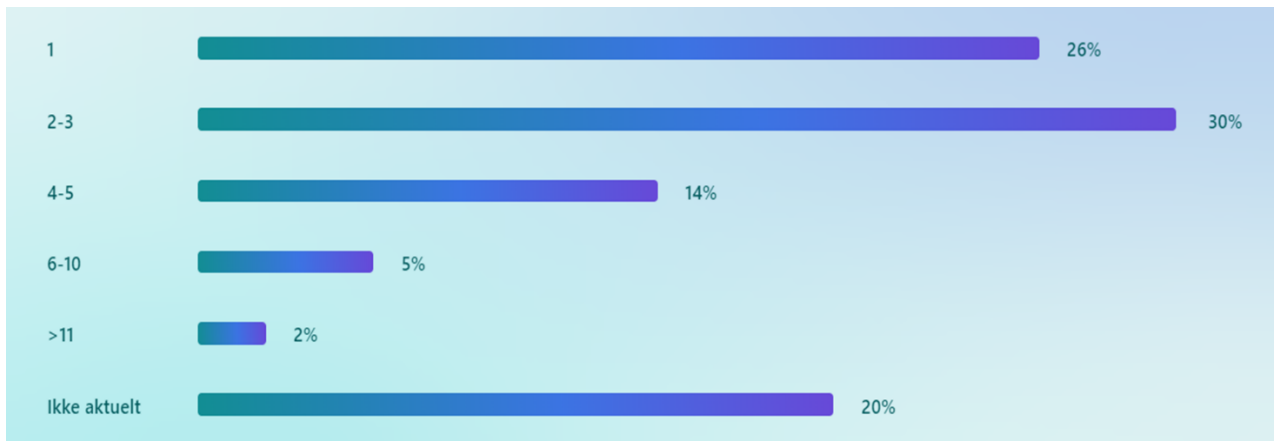

Dersom du har vært i arbeidsrettet tiltak, hvor mange har du vært i?

● 1	258
● 2-3	297
● 4-5	142
● 6-10	54
● >11	22
● Ikke aktuelt	195

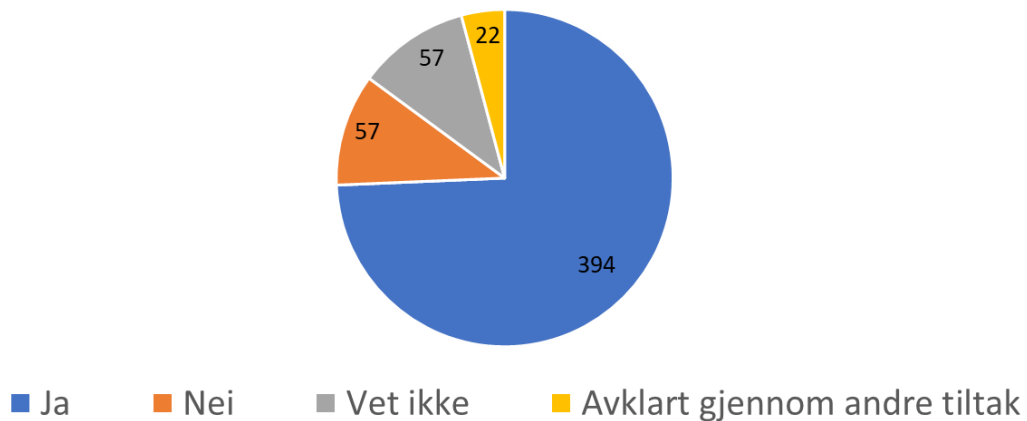

Antall arbeidsrettede tiltak – prosentvis fordeling

Dersom du har vært i flere arbeidsrettede tiltak, har alle tiltakene kommet frem til samme konklusjon og vært samstemte om at din arbeidsevne har vært nedsatt med minst 50% til alle yrker?

530 svar

Av alle de svar vi har fått inn svarer 765 personer at de har vært i arbeidsrettede tiltak. 232 personer har ikke vært i tiltak.

218 personer har vært i mer enn 4 tiltak, hvorav 22 personer har vært i 11 tiltak eller flere.

NAV sin oppgave er å avklare arbeidsevnen/inntektsevne.

Ett tiltak har vi fått opplyst at kan koste fra 16.000 kroner og oppover for en deltager i måneden. Dette er omtrent det samme som en AAP mottaker (over 25 år) får utbetalt på minstesats AAP (etter skatt) i måneden.

Når vi også kan lese at av de 394 AAP mottakere som har vært i flere tiltak er resultatet det samme uansett hvor mange tiltak de har vært i, så forteller dette oss om en sløsing med penger og ressurser.

Hvorfor skal syke på AAP måtte gå igjennom flere tiltak, og opp mot og over 11 tiltak når resultatet blir det samme?

Hvorfor holder det ikke med ett arbeidsrettet tiltak? Og hvorfor stoler ikke NAV på sine leverandører?

Denne bruken vi ser av arbeidsrettede tiltak forteller oss også at dette er et pengesluk, hvor ofte private aktører innenfor arbeidsmarkedstiltak tjener store penger, og private bedrifter kan få mye gratis/billig arbeidskraft (sosial dumping).

Denne bruken av tiltak vi her er vitne til som ikke gir syke/skadde på AAP noe mer arbeidsevne eller lønnet arbeid bør det stilles mange kritiske spørsmål ved.

Gjennom ditt/dine AAP-løp har du på grunn av sykdom/skade vært forhindret fra å delta i arbeidsrettede tiltak?

Vi fikk inn 830 skriftlige svar.

220 svarer nei, sykdom eller skade har ikke forhindret de i å delta i arbeidsrettet tiltak.

585 svarer ja, sykdom eller skade har forhindret de i å delta i arbeidsrettet tiltak.

25 er usikre på om det er sykdom eller skade som har forhindret dem i å delte i arbeidsrettet tiltak.

Vi mener derfor at NAV ofte er for tidlig ute med å pålegge AAP mottakere arbeidsrettede tiltak. AAP mottakere står da i en vond situasjon hvor de må «bevise» overfor NAV at de er for syke til å delta i arbeidsrettede tiltak. Dette gir mye usikkerhet og stress for syke/skadde mennesker.

Vi opplever at NAV ofte er for opptatt av restarbeidsevne fremfor helsesituasjonen og «resthelse».

Dersom du ikke har vært i arbeidsrettet tiltak, vet du hvorfor dette ikke har vært aktuelt å forsøke i ditt tilfelle?

Vi fikk inn 262 skriftlige svar.

Ved gjennomgang av svarene ser vi at det som går igjen er at de er for syke for tiltak, er under utdanning eller at tiltak ikke har vært aktuelle til nå, på grunn av utredninger og behandlinger.

NAV- AAP løpet – overgangen til uføretrygd

Tenk tilbake på det siste AAP løpet du fullførte, hvor mange veiledere hadde du?

Vi fikk inn 895 skriftlige svar og av disse var 750 svar aktuelle for spørsmålet.

160 har hatt 1 veileder

177 har hatt 2 veiledere

148 har hatt 3 veiledere

106 har hatt 4 veiledere

126 har hatt mellom 5 til 9 veiledere

15 har hatt 10 eller flere veiledere

18 stykker vet ikke eller svarer mange

Av erfaring vet vi at den veileder du får tildelt i NAV har mye å si for ditt AAP løp. Har veileder god og stor kompetanse kan veien til en endelig avklaring oppleves «smertefri», kort og grei.

Svaret på vårt spørsmål forteller at AAP mottakere skifter veiledere alt for ofte i et AAP løp. Flere forteller at det er som de må begynne helt på nytt hver gang de får ny veileder. Igjen må historien fortelles, til tross for at den ligger i NAV systemet. Vi opplever at veiledere i NAV ikke har kapasiteten til å lese seg opp og sette seg godt nok inn i en AAP sak.

Når AAP mottakere forteller at de kan ha fra 3 til over 9 veiledere i løpet av 3 år, så kan det bli veldig mange veiledere i løpet av de år det tar å bli ferdig avklart til en uføretrygd.

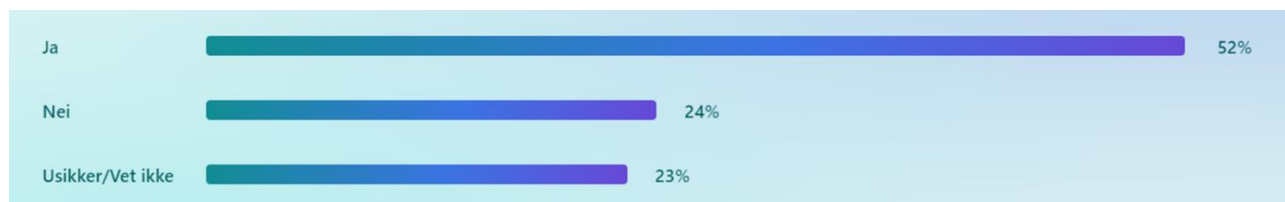
Dette er i seg selv en stor belastning, og vi kan også stille spørsmål ved om personvernet til en enkelte igjennom disse hyppige skiftene av veiledere bli ivaretatt på en god og forsvarlig måte?

Et av svarene lød:

- Jeg har hatt AAP siden 2009. Jeg har ikke tall på alle veiledere jeg har hatt. Det er MANGE!!!! Noen flinkere en andre. Veldig slitsomt å bytte veileder så mange ganger over så mange år. En må begynne på nytt hver gang en får en ny veileder. Det blir ingen kontinuitet og alt tar fryktelig lang tid. En må åpne seg og forklare alt om igjen og om igjen. Forferdelig slitsomt når en er syk.

Opplever du at NAV trenerer saken din og aldri blir helt fornøyd med utredning, behandling og arbeidsavklaring?

● Ja	514
● Nei	238
● Usikker/Vet ikke	226

Disse svar er skremmende.

Over 50% av de spurte mener NAV trenerer deres AAP sak.

23% er usikre på om NAV trenerer deres AAP sak.

Kun 24% svarer at NAV ikke trenerer deres AAP sak.

Og hva menes med treneringer?

Som vi har avdekket igjennom denne spørreundersøkelsen og som kommer så klart til uttrykk i de spørsmål som blir stilt i Facebook gruppen, i de personlige meldinger og e-poster vi får inn, opplever AAP mottakere å stå fast i NAV-systemet. De kommer ikke noe vei. Det er å oppleve som NAV veileder ikke vet hva de skal gjøre for å kunne konkludere i en AAP sak.

Det er som veiledere i NAV ikke har den kompetansen, de verktøy eller arbeidsrutiner som skal til for å vite hva de skal gjøre for å få AAP mottakere ferdig avklart. Vi opplever også at det kan være en vegring i NAV systemet mot å avklare til uføretrygd.

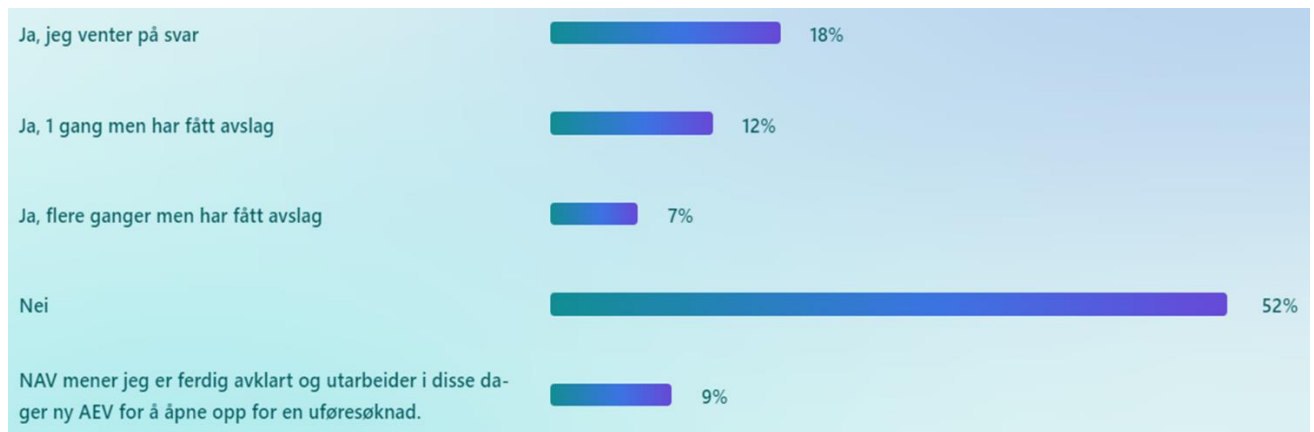
AAP mottakere selv vet ikke hva de skal spørre om eller be om. De vet ikke hvilke krav som stilles for å komme videre (hva sier lovverket?). Ofte blir det derfor nye meningsløse arbeidsrettede tiltak som er det eneste verktøyet vi opplever at NAV veiledere har.

Har du søkt på uføretrygd?

● Ja, jeg venter på svar	165
● Ja, 1 gang men har fått avslag	115
● Ja, flere ganger men har fått avs...	65
● Nei	475
● NAV mener jeg er ferdig avklart ...	90

Søknad om uføretrygd – prosentvis fordeling

Dersom du har søkt uføretrygd flere ganger, hvor mange ganger har du søkt og fått avslag?

Vi fikk inn 195 skriftlige svar og av disse var 153 svar aktuelle for spørsmålet.

66 svarer at de har søkt uføretrygd 1 gang

51 svarer at de har søkt uføretrygd 2 ganger

22 svarer at de har søkt uføretrygd 3 ganger

7 svarer at de har søkt uføretrygd 4 ganger

5 svarer de har søkt mange ganger hvorav 1 opplyser 8 ganger og 1, 10 ganger.

Det bør være NAV lokalt som åpner opp for en uføresøknad. Dette bekrefter også NAV overfor oss i AAP-aksjonen. Det vil da si at NAV lokalt konkluderer med at AAP mottaker er ferdig utredet, behandlet og arbeidsavklart. Allikevel så opplever svært mange å få avslag på sin uføresøknad, og ikke bare en, men flere ganger.

De fleste avslag på uføretrygd blir begrunnet med manglende utredning, behandling eller arbeidsavklaring. Det er folketrygdlovens kapittel 12 som blir håndhevet veldig strengt med at du må være *uttømmende utredet, behandlet og arbeidsavklart*. Så blir det nye runder i helsevesenet og i NAV. Som oftest oppleves dette helt meningsløst og gir hverken bedre arbeidsevne eller helse. Det oppleves kun som trenering av sak og gjør syke enda sykere og tapper både NAV og helsevesenet for ressurser og penger.

Etter nye runder i NAV systemet og helsevesenet søkes det så ny uføretrygd. Og igjen, ofte med nye avslag. Dette forteller oss mye om den dårlige kommunikasjonen det er mellom NAV lokalt og NAV arbeid og ytelse som saksbehandler uføresøknaden. Dette vitner også om dårlige arbeidsrutiner. Det syke og uføre må igjennom i NAV og helsevesen oppleves ofte som strukturell vold og psykisk «terror».

Dette NAV systemet må også være den største aktøren til å misbruke helsevesenets ressurser.

Statistikker fra NAV viser at det er flere som får avslag på sin uføresøknad i dag enn i 2017. Avslagsprosenten fra 2017 og frem til mai 2023 har steget fra 11,7% til 22%.

Vi har hatt to lovendringer i folketrygdlovens kapittel 11 om Arbeidsavklaringspenger. En omfattende lovendring i 2018 hvor også loven om karen ble innført, for så å bli opphevet igjen 1. juli 2022. Det har ikke vært noen lovendringer i kapittel 12 om Uføretrygd.

Når en AAP mottaker får avslag på sin uføresøknad, blir det som oftest å søke gjenopptak eller ny AAP. Så er det nye runder i NAV systemet for å tilfredsstille NAV arbeid og ytelse sine krav om *uttømmende utredning, behandling eller arbeidsavklaring*.

Hvor mange som gir opp underveis i denne prosessen vet vi ikke. Dette bør undersøkes.

Det vi vet er at alt for mange syke og uføre blir behandlet på en uverdigg måte i NAV systemet. Den praktiserende arbeidslinjen kommer klart til uttrykk igjennom dagens lovverk og arbeidsrutinene til NAV. ***Denne arbeidslinjen er ikke helsefremmende.***

For de som mottar minstesats på AAP og må igjennom nye runder med avklaring, vil dette også gi et stort tap i den økonomiske situasjon for den enkelte. Minstesats på uføretrygd er høyere enn den er på AAP. Vi snakker om en differanse på nærmere 57.000 kroner i året.

Når en uføretrygd blir innvilget er uføretidspunktet alltid tilbakedatert til da din arbeidsevne ble nedsatt med minst 50% til alle yrker, som kan være både for 5 og 15 år siden. Men virkningstidspunktet for uføretrygden er gjerne den 1. i måneden etter at du har mottatt ditt uførevedtak. Normalt sett får ingen tilbakebetalt uføretrygden fra uføretidspunktet.

Vi ser og opplever også at til tross for at det er flest AAP mottakere i aldersgruppene over 30 og 40 år, er det i det offentlige ordskifte alltid de unge under 30 år våre politikere og NAV selv har fokuset på. De unge er en prioritert gruppe. De eldre opplever vi at blir glemt, på tross av at alle AAP mottakere har en lovfestet rett på tett og god oppfølging fra NAV etter NAV lovens § 14a. Vi opplever at det er som de eldre skal klare å avklare seg selv i NAV systemet, noe som ikke er mulig.